

Trimanvisning för:

Express

© Henrik Ottosson Segelmakeri AB

Grattis

Grattis till dina nya Express segel från Henrik Ottosson Segelmakeri AB. Denna trimanvisning är framtagen för att du skall få ut max av dina nya segel. Jag har utvecklat segel till Expressen ifrån - 90 och aktivt seglat ifrån - 94.

Mycket har givetvis ändrats på båtarna köl, roder, däckslayout samt givetvis seglen. Denna trimanvisning bygger främst på de erfarenheter som vi har gjort under säsongerna 1997 till 2002. Som bla har resulterat i 3 SM brons, 3 SM silver och 2 SM guld.....

Slutligen skall tilläggas att allt som står i denna trimanvisning enbart skall ses som råd och tips, du och din besättning kanske finner att det är bättre att segla och trimma Expressen på något annat sätt. Om du har några frågor tips eller ideér tveka inte att ringa och diskutera dem med mig på loftet.

Med vänliga hälsningar

Henrik Ottosson

Grundfilosofi

Att designa segel till en entypsbåt som Express där man enbart får använda ett storsegel, en fock och en spinnaker är en komplicerad uppgift då dessa seglen skall fungera i ett mycket brett register.

Vår grundfilosofi har varit att göra lätt trimmade segel som skall fungera i alla väder. Detta medför givetvis att det är möjligt att göra segel som ärt snabbare i lättvind men blir då långsamare i hårdvind osv.

Riggttrim

Nackdelen med Expressens riggtyp är att när masten krummar i nederdelen (under förstagsinfästningen) slackar samtidigt toppvanten vilket i sin tur medför sämre förstagsspänst.

För att motverka detta är mastkurvan på storseglet anpassat för en rak mast utan förkrum i viloläge. Vilket gör att när du spänner akterstaget för att krumma masten böjer sig toppen mest och därigenom spänner upp förstaget.

Då all töjningen av vanten är av ondo rekommendar vi att du byter ut vanten till sk dyform vant då dessa är klart stummare. När du ändå låter tillverka ett nytt förstag gör du ett utan vantskruv då denna ändå inte används. Förstagslängden skall vara 9460 mm Detta mått är från nyckelhaken till centrum riggbulten i förstagsinfästningen.

För att mäta spänningen i vanten använder vi Loos riggs-spänningsmätare det som är viktigt är dock inte riggs-spänningen utan mer förhållandet mellan toppvant och undervant. Vilket styr mastens krumning.

För att förenkla trimningen och undvika att ha "fel" riggtrim använder vi oss bara av ett riggtrim genom hela vindregistret. Vilket har visat sig fungera bra.

Börja med att spänna upp toppvanten till 25 på riggs-spänningsmätaren, spänn sedan undervanten tills masten är rak i sidled och utan någon förböj. Något värde på undervanten går inte att ge då masterna varierar i styvhet. För att fintrimma masten och få ditt individuella värde på undervanten och exakt hur mycket förböj du skall ha är det enklaste att sätta upp masten enligt ovanstående gå ut och segla i minst 6 - 7 m/s spänna akterstaget så att seglet blir helt platt. När du har lagom spänning i undervanten skall du kunna göra seglet helt platt både vid den övre och den nedre trimstripsen.

Om du först får överkrumningsrynkor i nederdelen av seglet och då fortfarande har form kvar i toppen av seglet är undervanten för hårt dragna osv. Normalt skall förkrummen vara mellan 0 - 20 mm beroende på mastens styvhet.

Trimning kryss lättvind (0 - 3 m/s)

Storsegel

Uthal: draget ut till märket.

Cunningham: löst, seglet hissas så att rynkor bildas längs förliket.

Häckstag: löst, för att få så mycket sagg som möjligt i förstaget.

Vagn: Uppdraget upp till sittbänken i lovart. (så att bommen står i mitten).

Storskot: Seglet skotas så att det varken stänger eller öppnar. i riktigt lättvind gör bommens tyngd att seglet stänger. Ett tips då är då att förvara spinnakerbommen på däck i stället för på bommen.

Fock

Hissning: Löst så att små rynkor bildas mellan pistolhakarna.

Vagn: 47 cm ifrån centrum.

Skotning: Seglets nederdel är sydd med relativt mycket form i de nedre två sömmarna. Skota så att dessa sömmar alltid är jämna och släta.

Twist: Fockens akterlik (sedd ifrån lä skotwinch) skall vara vid "knäcken" på spridaren.

Övrigt

Båten seglas gärna med lite lälut för att få lite tryck på rodret. Viktigt är att styra lågt då det är enkel att pina båten i lättvind. Fart ger höjd.

Trimning kryss mellanvind (4 - 10 m/s)

Storsegel

Uthal: draget ut till märket.

Cunningham: löst, seglet hissas så att rynkor bildas längs förliket.

Häckstag: När båten börjar bli lovgirig och luta dras akterstaget.

Vagn: Uppdraget upp till sittbänken i lovart. (så att bommen står i mitten). När vinden ökar släpps vagnen ner i takt med ökad lutning och öakt tryck i rodret

Storskot: Om det inte är några vågor kan storseglet stängas lite var dock snabb på att släppa om båten känns död.

Fock

Hissning: Löst så att små rynkor bildas mellan pistolhakarna.

Vagn: 47 cm ifrån centrum.

Skotning: Seglets nederdel är sydd med relativt mycket form i de nedre två sömmarna. Skota så att dessa sömmar alltid är jämna och släta.

Twist: Fockens akterlik (sedd ifrån lä skotwinch) skall vara vid ”knäcken” på spridaren.

Övrigt

Båten seglas så platt som möjligt.

Trimning kryss hårdvind (11 - m/s)

Storsegel

Uthal: draget ut till märket.

Cunningham: hårt draget, så att rynkorna försvinner längs förliket.

Häckstag: Hårt, i det övre registret tills överkrumningsrynkor bildas.

Vagn: släpps ner i takt med ökad lutning och ökat tryck i rodret, dock alldrig nedanför lä sittbänk.

Storskot: Så att storsen varken stänger eller öppnar, över 14 m/s så att seglet inte fladdrar.

Fock

Hissning: Hårt så att rynkorna mellan pistolhakarna försvinner.

Vagn: 57 cm ifrån centrum.

Skotning: Seglets nederdel är sydd med relativt mycket form i de nedre två sömmarna. Skota så att dessa sömmar alltid är jämna och släta.

Twist: Fockens akterlik (sedd ifrån lä skotwinch) skall vara vid ”knäcken” på spridaren som grundläge, sedan twistas akterliket så att storseglet inte fladdrar.

Övrigt

Båten seglas så platt som möjligt. Focken skall aldrig planskotas i nederdelen.